

Afgørelser – Reg. nr.: 08050.00

Fredningen vedrører: Kongelunden i Tarm

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

16-05-2000, 16-11-1999

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

Kendelser

Deklarationer

NATURKLAGENÆVNET >

REG. NR. 8050.00

NATURKLAGENÆVNET
SEKRETARIATET

REG. NR.

Frederiksborggade 15, 1360 København K

Tlf: 3395 5700

Fax: 3395 5769

X.400: S=nkn; P=sdn; A=dk400; C=dk

Internet: nkn@nkn.dk

~~om reg. 7906.00~~

Fredningsregistret,
Haraldsgade 53,
2100 København Ø.

16. maj 2000

J.nr.: 97-33/650-0128 og

97-111/650-0005

LNL

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

17 MAJ 2000

Hermed følger Naturklagenævnets afgørelser af dags dato i sagen om op-
hævelse af lokalplan nr. 16 for matr.nr. 13g og 108a, Tarm, Egvad, og
om ophævelse af fredningen af Kongelunden i Tarm, Egvad Kommune.

Med venlig hilsen

Lis Nora Larsen

Afdelingssekretær

direkte tlf.: 3395 5741

Skov- og Energiministeriet

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1998-1211/11-0011

1998

36

Afgørelsen er sendt til:

Advokat Henrik Thorstholm, Østergade 5, Postboks 40, 6900 Skjern, j.nr. 056371.

N.E. Jørgensen A/S, Stabelhøjvej 5, Lyhne, 6880 Tarm.

Advokat Carl Erik Engelbrechtsen, Bredgade 15, 8870 Langå.

B & J Invest Aps, Tværvej 30, 6880 Tarm.

Advokat Hans Jeppesen, Bredgade 46, 1., 6900 Skjern, j.nr. 50.671.

Ringkjøbing Amt, Landskabsafdelingen, Damstrædet 2, 6950 Ringkøbing.

Ringkjøbing Amtsråd, Østergade 41, Postboks 152, 6950 Ringkøbing.

Ringkjøbing Amtskommune, Fredningsafdelingen, Østergade 41, Postboks 152, 6950 Ringkøbing.

Egvad Kommune, Toften 6, 6880 Tarm.

Skjern-Egvad Museum, Bundsbækvej 25, att. Torben Egebjerg, 6900 Skjern.

Oxbøl Statsskovdistrikt, Ålholt, Ålholtvej 1, 6840 Oksbøl.

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Borgergruppen, att. Niels Rasmussen, Svinget 8, 6880 Tarm.

Ældrerådet, att. Vibeke Petersen, Gl. Kongevej 1K, 6880 Tarm.

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforening, Per Baand, Kastanievej 6, 6880 Tarm.

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.

Dansk Ornitologisk Forening, Bo Daugaard, Nygårds Allé 3, 7430 Ikast.

Friluftsrådet, Skandiagade 13, 2100 København SV.

Danmarks Jægerforbund, Vagn Olsen, Fasterholtvej 14, Arnborg, 7400 Herning.

Fredningsnævnet for Ringkjøbing Amt, Retten i Herning, 2. afd., Nygade 1-3, 7400 Herning.

Landbrugets Rådgivningscenter, Landboret, Udkærsvvej 15, Skejby, 8200 Århus N.

Strukturdirektoratet, Toldbogade 29, 1253 København K.

Told- og Skattestyrelsen, Ejendomsbeskatningskontoret, Østbanegade 123, 2100 København Ø.

Konsulent Mogens Nielsen, Told- og Skattestyrelsen, Østbanegade 123, 2100 København Ø.

Fredningsregistret, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Radio Midt og Vest, att.: redaktionssekretæren, Vestergade 1, 7500 Holstebro.

Ringkjøbing Amts Dagblad, Skjernvej 3, 6880 Tarm.

Jyske Vestkysten Nord, Jernbanegade 5, 7200 Grindsted.

16 MAJ 2000

Afgørelse**i sagen om fredning af Kongelunden i Tarm, Egvad Kommune.**

Naturklagenævnet ophævede den 9. juli 1998 Ringkjøbing Amts Fredningsnævns afgørelse af 15. december 1997 om fredning af Kongelunden, uanset at samtlige medlemmer af Naturklagenævnet var enige om, at Kongelunden var fredningsværdig, da området rummer værdifulde kulturhistoriske spor af en vestjysk hærvej, og da arealet har en betydelig rekreativ værdi for byens borgere. Et flertal på 8 af nævnets medlemmer fandt imidlertid, at den erstatning, som skulle tilkendes i anledning af en fredning, ville være af en sådan størrelsesorden - på grund af den gældende planlægning - at det ikke ville være forsvarligt at gennemføre fredningen. Flertallet stemte derfor for at ophæve fredningsnævnets afgørelse, således at fredningen ikke blev gennemført.

Fredningsnævnet havde tilkendt de 3 ejere af arealer i Kongelunden en erstatning på i alt ca. 3 mio. kr. svarende til værdien af 14 byggegrunde med fradrag af sparede omkostninger til byggemodning.

Egvad Kommune vedtog herefter kommuneplantillæg nr. 4 og lokalplan nr. 73 for et boligområde vest for Gl. Kongevej i Tarm, der giver mulighed for, at der kan opføres 4 enfamiliehuse på den sydligste ejendom matr. nr. 108d, og yderligere 1 enfamiliehus på ejendommen matr. nr. 108c, hvor der i forvejen ligger et enfamiliehus. Den nordlige ejendom blev udtaget af lokalplanen og kommuneplanen som følge af, at Ringkjøbing Amt havde fremsat indsigelse mod at udlægge ejendommen til boligbebyggelse.

Efter anmodning fra Danmarks Naturfredningsforening og Borgergruppen til Kongelundens bevarelse genoptog Naturklagenævnet den 16. november 1999

fredningssagen, da de planlægningsmæssige forudsætninger nu var ændret væsentligt i forhold til den situation, der var gældende, da Naturklagenævnet den 9. juli 1998 traf afgørelse om at ophæve fredningsnævnets afgørelse.

Egvad Kommunalbestyrelse har den 9. februar 2000 under henvisning til planlovens § 33, stk. 1, ophævet lokalplan nr. 16 for Skjernvejområdet for matr. nr. 13q og 108a, Tarm By, Egvad, så ejendommen ikke længere er udlagt til boligformål. Ejeren af ejendommen har påklaget afgørelsen til Naturklagenævnet. Nævnet har dags dato ophævet afgørelsen, da nævnet ikke finder, at Egvad Kommune har haft hjemmel i planlovens § 33, stk. 1, til at ophæve lokalplanen.

Naturklagenævnets afgørelse indebærer, at lokalplan nr. 16 kun kan ophæves ved tilvejebringelse af en ny lokalplan efter procedurereglerne i planlovens §§ 24-32. Heri skal det angives, hvilket nyt anvendelsesformål området skal have. Dette skal være i overensstemmelse med kommune- og regionplanlægningen. Området er i kommuneplanen udlagt til offentligt formål, såsom bypark, og i regionplanen som byområde. Der vil derfor være mulighed for at udlægge området til bypark i overensstemmelse med den gældende kommuneplan. I så fald kan ejeren under henvisning til planlovens § 48, stk. 1, rejse krav om, at kommunen overtager ejendommen mod erstatning. Spørgsmålet om berettigelsen af et sådant erstatningskrav for overtagelsen af ejendommen skal efter planlovens § 50, stk. 1, afgøres af taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje.

Afgørelse

I sagens behandling har deltaget 7 af Naturklagenævnets 13 medlemmer: Lars Busck (formand), J.J. Bolvig, Leif Hermann, Svend Aage Jensen, Hans Kardel, Jens Steffensen og Svend Taanquist.

Et flertal på 5 medlemmer skal udtale:

Efter at Naturklagenævnet har ophævet Egvad Kommunes afgørelse af 9. februar 2000, er situationen den, at planlægningen for området igen er som i juli 1998, da Naturklagenævnet traf afgørelse om at ophæve fredningen på grund af erstatningens størrelse.

På denne baggrund finder flertallet, at Kongelunden ikke skal fredes.

Mindretallet (Leif Hermann og Svend Taanquist) finder, at fredningen bør gennemføres, idet området er særdeles fredningsværdigt, og erstatningsbeløbet vil kunne nedsættes væsentligt.

Afgørelsen træffes efter flertallets indstilling. Fredningsnævnet for Ringkjøbing Amts afgørelse af 15. december 1997 om fredning af Kongelunden ophæves hermed.

På Naturklagenævnets vegne

Karen Paabøl

Afgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. naturbeskyttelseslovens § 82. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. lovens § 88, stk. 1.

NATURKLAGENÆVNET>

REG. NR. ~~7906.00~~
om registr.

16 NOV. 1999

Afgørelse

om genoptagelse af sagen om fredning af Kongelunden i Tarm, Egvad Kommune.

Danmarks Naturfredningsforening har den 13. august 1999 anmodet Naturklagenævnet om at genoptage sagen om fredning af Kongelunden i Tarm på grund af ændrede planlægningsmæssige forudsætninger.

Naturklagenævnet ophævede den 9. juli 1998 Ringkjøbing Amts Fredningsnævns afgørelse om fredning af Kongelunden. Samtlige medlemmer af Naturklagenævnet var enige om, at Kongelunden var fredningsværdig, da området rummer værdifulde kulturhistoriske spor af en vestjysk hærvej, og da arealet har en betydelig rekreativ værdi for byens borgere. Et flertal på 8 af nævnets medlemmer fandt imidlertid, at den erstatning, som skulle tilkendes i anledning af en fredning, ville være af en sådan størrelsesorden - på grund af den gældende planlægning - at det ikke ville være forsvarligt at gennemføre fredningen. Flertallet stemte derfor for at ophæve fredningsnævnets afgørelse, således at fredningen ikke blev gennemført.

Mindretallet (Niels J. Langkilde og Leif Hermann) fandt, at Kongelunden er så fredningsværdig, at fredningen burde gennemføres. Leif Hermann med den yderligere begrundelse, at erstatningsbeløbet kunne nedsættes væsentligt.

Fredningsnævnet havde tilkendt de 3 ejere af arealer i Kongelunden en erstatning på i alt ca. 3 mio. kr. svarende til værdien af 14 byggegrunde med fradrag af sparede omkostninger til byggemodning.

Kongelunden omfatter 3 privatejede ejendomme, der ligger i landzone: Lb. nr. 1, matr. nr. 13g og 108a, lb. nr. 2, matr. nr. 108c, og lb. nr. 3, matr. nr. 108d, alle Tarm By, Egvad. Ejendommene er skovbevoksede, navnlig med bøg. På matr. nr. 108c er der omkring 1970 opført et enfamiliehus. Denne ejendom var kun omfattet af fredningen for så vidt angår restparcellen.

Efter Naturklagenævnets afgørelse om at ophæve fredningen af arealet, har Egvad Kommune udarbejdet forslag til kommuneplantillæg nr. 4 og lokalplan nr. 73 for et boligområde vest for Gl. Kongevej i Tarm. Heri er Kongelunden udlagt til boligområde med mulighed for udstykning af 12 parceller til bebyggelse med hver et enfamiliehus.

Ringkjøbing Amt har i medfør af planlovens § 29, stk. 2, fremsat indsigelse mod forslaget om at udstykke de 2 nordlige ejendomme til boliger, da ejendommene grænser op til et område for håndværk og lettere industri og mod øst til et område for industri.

Egvad Kommune har på grund af amtets indsigelse den 12. oktober 1999 vedtaget lokalplanen med den ændring, at den kun omfatter de 2 sydligste ejendomme. Lokalplanen giver herefter mulighed for, at der kan opføres 4 enfamiliehus på den sydligste ejendom matr. nr. 108d, og yderligere 1 enfamiliehus på ejendommen matr. nr. 108c, hvor der i forvejen er opført et enfamiliehus. De 2 nordligste ejendomme er udtaget af lokalplanen og kommuneplantillægget.

Danmarks Naturfredningsforening har anført, at foreningen har modtaget mange henvendelser om genoptagelse af sagen, herunder et brev af 13. juni 1999 fra en borgergruppe i Tarm, som har indsamlet ca. 1.500 underskrifter fra borgere, som ønsker at bevare området. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, Friluftsrådet samt Kulturmiljørådet og Ældrerådet i Tarm støtter denne henvendelse.

Danmarks Naturfredningsforening har desuden henvist til de ændrede planlægningsmæssige forudsætninger (Ringkjøbing Amts indsigelse af 2. marts 1999 mod forslaget til kommuneplantillæg nr. 4 og lokalplan nr. 73), og til at borgergruppen i Tarm har tilbudt at indsamle 500.000 kr.

Borgergruppen til Kongelundens bevarelse har den 13. oktober 1999 anmodet Naturklagenævnet om at genoptage fredningssagen, efter at byrådet den 12. oktober 1999 har vedtaget lokalplanen for Kongelunden. Den nordligste del er taget ud af området som følge af amtets indsigelse mod bebyggelse i henhold til regionplanen. Borgergruppen har anmodet om, at Naturklagenævnet hurtigt gør sin stilling til sagen op.

Afgørelse

I sagens afgørelse har deltaget 8 af Naturklagenævnets 13 medlemmer (Lars Busck, Ole Pilgaard Andersen, Leif Hermann, Svend Aage Jensen, Hans Kardel, Niels J. Langkilde, Jens Steffensen, og Svend Taanquist.

Naturklagenævnet skal enstemmigt udtale:

Genoptagelse af en fredningssag vil normalt forudsætte, at der er fremkommet nye faktiske oplysninger, som ville have haft væsentlig betydning for sagens udfald, hvis de havde foreligget inden sagens afgørelse.

Afgørelsen bør ikke være afhængig af, om det vil lykkes for en gruppe borgere at indsamle 500.000 kr. som bidrag til fredningserstatningen.

Et flertal på 6 medlemmer skal herefter udtale:

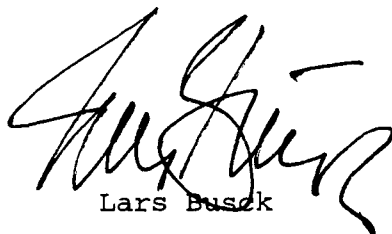
Den ændrede lokalplan udlægger 5 byggegrunde i den sydlige del af Kongelunden, mens de nordligste 2 ejendomme (matr. nr. 108a og 13q) på ca. 18.500 m², er udtaget af den endelige lokalplan. De planlægningsmæssige forudsætninger er hermed ændret væsentligt i forhold til den situation, der var gældende, da Naturklagenævnet den 9. juli 1998 traf afgørelse om at ophæve fredningsnævnets afgørelse.

Flertallet stemmer på denne baggrund for at genoptage sagen om fredning af Kongelunden.

Mindretallet (Ole Pilgaard Andersen og Svend Aage Jensen) finder uanset de ændrede planlægningsmæssige forudsætninger ikke, at der er grundlag for at genoptage sagen.

I overensstemmelse med flertallets stemmeafgivning går Naturklagenævnets afgørelse ud på, at sagen om fredning af Kongelunden genoptages.

Nævnet foretager en ny offentlig bekendtgørelse af, at fredningssagen er genoptaget, og meddelelse herom sendes til sagens parter, jf. naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 1. Herefter må der ikke foretages noget, der strider mod fredningsbestemmelserne, jf. lovens § 37, stk. 2.

Lars Busck

Naturklagenævnets formand